

NEOGEN

POCZĄTEK: 23,03 mln lat temu

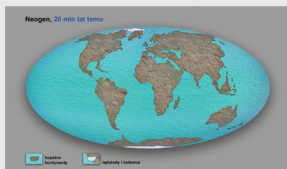
KONIEC: 2,58 mln lat temu

Termin neogen wprowadził w 1853 r. austriacki paleontolog Moritz Hörnes łącząc istniejące już epoki miocen i pliocen w jedną całość na podstawie podobieństwa skamieniałości.

PALEO GEOGRAFIA

Kontynenty znajdowały się już niemal na współczesnych pozycjach. Uformował się Przesmyk Panamski łączący obie Ameryki. Dekan, tworzący już w tym czasie Półwysep Indyjski, nadal napierał na Azję, powodując wypiętrzanie Himalajów. W Europie wciąż trwała orogeneza alpejska.

Poziom mórz był bardzo niski, dzięki czemu utworzyły się lądowe przejścia pomiędzy Azją i Ameryką Północną oraz Afryką i Euroazją. Około 6 mln lat temu doszło do całkowitego osuszenia Morza Śródziemnego.

KLIMAT

Średnie temperatury neogenu były wyższe od współczesnych. Ciepło było zwłaszcza w początkowym jego okresie, potem klimat szybko się ochładzał. Neogen zakończył się wraz z nastaniem plejstoceńskich zlodowaceń.

ROZWÓJ ŚWIATA ŻYWEGO

POSTRACH MÓRZ

W neogeńskich morzach postrach miał największy znany w historii rekin i jeden z największych drapieżników – rekin megalodon. Nie zachował się jego szkielet, ale na podstawie ogromnych zębów (nawet 18 cm!), szacuje się że osiągał ponad 10 m długości.

ŁĄKI I STEPY

Łąki i stepy były w neogenie dominującym środowiskiem. Pasty się na nich stada przeżuwaczy, które dzięki udoskonaleniu żołądka świetnie radziły sobie z trawieniem trawy. Otwarte przestrzenie sprawiły, że w walce o przetrwanie ważną stała się możliwość szybkiej ucieczki, co przyspieszyło ewolucję np. koni.

Merychippus insignis to wymarły przodek współczesnych koni. Żył w stadach i osiągał wzrost 90 cm w kłębie

HOMINIDY

Osuszenie Afryki i rozwój sawann wymusił wśród naczelnych nowe przystosowania, między innymi spionizowaną postawę, modyfikację szczęk i zębów czy zmianę zachowań. Wspólny przodek ludzi, goryli i szympanów żył między 8 a 4 mln lat temu. Pierwsi przedstawiciele rodzaju *Homo* pojawili się około 2,8 mln lat temu.

WIELKIE WĘDRÓWKI

Lądowe połączenia między izolowanymi dotąd kontynentami umożliwiły wędrówki zwierząt. Często nowoprzybyłe gatunki wypierały rodzime, doprowadzając do ich wymierania. Taka sytuacja miała miejsce np. w Amerykach, gdy drapieżniki z Ameryki Północnej takie jak szopy, wilki, wielkie koty czy niedźwiedzie, migrując na południe zaczęły wypierać drapieżne torbacze z Ameryki Południowej.

Czy wiesz, że...

Większość polskiego węgla brunatnego powstała około 20 mln lat temu.

